

Seminarium för regionala kontaktpersoner vid Familjecentralerna på Sättra Bruk 22-24 augusti 2012

Allmänna Barnhuset bjöd tillsammans med Föreningen För Familjecentralers Främjande (FFFF) in kontaktpersonerna för de regionala nätverken till ett seminarium på Sättra Bruk den 22-24 augusti 2012. I syfte att stärka det gemensamma utvecklingsarbetet på landets Familjecentraler samlades de regionala nätverken tillsammans med styrelsen. 28 kontaktpersoner, FFFF:s styrelse och Ylva Söderlind Göthner, Allmänna Barnhuset deltog för tredje året i rad.

Onsdagen den 22 augusti För kontaktpersonernas del startade seminariet efter kvällsmål med en gemensam samling för presentation av de frågor/tema resp region ville ta upp eller sprida till övriga regioner. Dessa diskuterades i synnerhet under fredagen, men även i samband med torsdagens föreläsningar. I likhet med tidigare år varvades grupparbeten, gemensamma återkopplingar och reflektioner.

Detta år hade även tre gäster bjudits in. Kristin Marklund och Petra Kouvonen från Nordiskt Välfärdscenter samt Agneta Abrahamsson, forskningssamordnare vid Regionförbundet i Jönköpings län.

Torsdagen den 23 augusti presenterade **Petra Kouvonen och Kristin Marklund projektet "Tidiga insatser för sårbara familjer"** (Projekt om tidiga insatser för familjer i risk för social marginalisering (2011-2012)- nordiskt projekt på uppdrag av Nordiska Ministerrådet **och det delprojekt som handlar om förenklad tillgång till service**. Detta utgör ett av fyra temaområden inom projektet. Bakgrunden är att familjecentraler och andra s.k. one-stop-shops sprids inom de nordiska länderna. Avsikten med studien är främst att titta närmare på hur ansvaret för familjer i behov av stöd och förebyggande tjänster fördelas mellan aktörer i en kommun och särskilt vilken roll familjecentralerna har i detta sammanhang. Denna studie är tänkt som **PILOT för fortsatt forskning**, för att i synnerhet möta behovet av kunskap om effekterna av familjecentralerna i Norden.

I enlighet med den nordiska välfärdsmodellen satsar regeringarna i Norden på familjecentraler med Sverige som föregångsland. Deltagarna fick power-point presentationen i samband med föreläsningen. Med utgångspunkt från studien föreslås åtta utvecklingsområden för familjecentraler:

1. Erbjud alla barnfamiljer universell verksamhet under samma tak
2. Anpassa insatserna efter väldefinierade målgrupper
3. Erbjud evidensbaserade föräldrastödsprogram
4. Formalisera eldsjälarna! Dokumentera och följ upp insatser.
5. Definiera samarbetet med specialtjänster
6. Basera verksamheten på kunskap om risk och skyddsfaktorer
7. Ta fram en plan för vidareutveckling och implementering av insatserna.

8. Var proaktiv i valet av samarbetspartner.

Deltagarna fick även Socialstyrelsens skrift "Om implementering" 2012, där följande understryks: "Med kunskap om implementering genomförs i genomsnitt 80 % av ett planerat föräldrastödsarbete efter 3 år. Utan sådan kunskap genomförs 14 % av förändringsarbetet efter i genomsnitt 17 år!" Implementering kräver alltså en långsiktig plan för att en metod ska få sina rättmätiga förutsättningar att ge genomslag.

Dessutom informerades om att Nordiskt Välfärdscenter ordnar en slutkonferens kring projektet i Stockholm den 3 och 4 december 2012. Då kommer bl.a. Knut Sundell, socialråd på Socialstyrelsen i Sverige medverka om **Rätt metod på rätt sätt - vad säger forskningen om implementering?** Att implementera nya arbetssätt är en svår konst. Idag finns det forskning om hur man gör för att lyckas. Se vidare om anmälan mm. <http://www.nordicwelfare.org/Projekt/Tidiginsatser/>.

Agneta Abrahamsson presenterade en arbetsmodell för lokal uppföljning och förbättringsarbete av familjecentraler i Jönköping – utifrån ett pågående forskningsprojektet i Jönköping. En lokal verksamhetsuppföljning och ett förbättringsarbete som tar sin utgångspunkt i data från självskattningsinstrument, slussningsstatistik och besöksstatistik. Självskattningsinstrumentet för utvärdering av Familjecentralens arbete är under utarbetande i projektet i Jönköpings län. Ett antal indikatorer ingår. Samtliga yrkeskategorier värderar dessa utifrån en 5-gradig skala som speglar upplevelsen av förbättringsarbetet.

Därefter följde en gruppdiskussion om detta självskattningsmaterial samt mer specifikt om följande områden:

- Hur "fångar vi in" föräldrar/familjer med behov av tidiga insatser?
- Vad är rimligt att klara av i den reguljära verksamheten?
- Vilken "takhöjd på den nedersta våningen" är rimlig innan det universella arbetet påverkas negativt?
- Vilka kringresurser behövs till familjecentralen för att kunna möta föräldrar/familjer med behov av tidiga insatser?

Under **fredagen den 24 augusti** informerade styrelsen om olika aktuella frågor.

- en sammanställning om familjecentralens potential utifrån den nyligen presenterade **Folkhälsoinstitutets Slutrapport för regeringsuppdraget Kommunala strategier för föräldrastöd Redovisning för åren 2010-2011**
- **att** sändas till kontaktpersoner som internt arbetsmaterial att användas lokalt till politiker mfl
- **att** göra en uppvaktning av regeringen efter att ha ställt en skrivelse till Maria Larsson
- **Eurochild** och FFFF:s medverkan rörande föräldrastöd. Efter info efterfrågades intresse om medverkan i detta arbete (Marie Cesares Olsson – kontaktperson)

- **Medlemsvärvning**, där kontaktpersonerna uppmanades följa upp förfrågan om ev nya FC-medlemmar inom resp region.
- Sirpa flaggade för samarbete med **biblioteken** i föräldragrupperna
- Arbetsgrupper som arbetat med de olika **professionerna**: socionomer, pedagoger, barnhälsovården på familjecentraler fortsätter sitt arbete. Se nedan fortsättning med Barnmorskan.

Gunilla Olivius presenterade aktuell planering av den **kommande konferensen i Helsingborg 14-15 maj 2013**. Tema barnkonventionen. Syftet är att fokusera på hur vi översätter barnkonventionen till praktiskt arbete på FC. Plats: Sundspärlan. Gruppen gav förslag på föreläsare t ex BO, Marie Köhler, Lars H Gustavsson, Rädda Barnen, Gunnel Wallin m.fl.

Maria Norrman Erixson presenterade **ÖF - en arena för samverkan - ett EU-projekt arbete och nya möjligheter för alla**.

Större delen av fm ägnades därefter åt de frågor kontaktpersonerna väckt på onsdagskvällen som diskuterades i olika grupper.

I.Forskning/Utvärdering

Kontaktpersonerna såg följande behov som föreningen/styrelsen behöver arbeta för:

- 1) Kartläggning/sammanställning av forskning, utredningar, rapporter mm
- 2) Kartläggning av goda exempel på avtal och regionala policys
- 3) Samverkan ur ett brukarperspektiv: de här effekterna blir det för brukarna
- 4) Exemplifiera vad vi "får ut" i effekter av viss bemanning, resurser mm
- 5) Vilka parametrar, t ex befolkningsunderlag, är viktiga att ta hänsyn till vid uppbyggnad av ett FC

II. Hur når vi ut? om familjecentralernas betydelse till politiker och även nationellt sett?

Goda exempel som gruppen ville lyfta fram för att få med sig politiker/regionen var

- * Facebooks "gillasida" som anslagstavla.
- * Politiker på kommunnivå - faddersystem - besöka, sätta sig in i verksamheten
- * Folkhälsorådet - bjuda in politiker, solkhälsosamordnare o andra
- * Bra med Nordisk Välfärdscenters projekterfarenheter – Hur kan dessa få genomslagskraft? Vem ska uppvaktas? Var kan huvudansvaret för våra frågor vara mest aktuellt?
- * SKL

* Rikta inbjudan av konferensen till "viktiga" personer! För att få bättre spridning av familjecentralernas potential.

III: Regionala nätverk och samordnarna

Vad vill vi? Hur går vi vidare och Vart går vi vidare? beträffande **Samordnarna**? Två ggr/termin hålls styrgruppsmöte i Gävle, Uppsala, Uppland. Uppsala kommun Maria Norrman-Erixson tog upp förslaget om att "de fyra benen" delar på samordnartjänsten. Alla fyra benen bidrar med 10.000/12.500 kr till gemensam budget för kompetensutveckling, litteratur, planeringsdagar m.m.

50 % socionom/ställe bör finnas.

Gruppen anser att styrelsen borde sammanställa generella riktlinjer av samordnartjänsten

* hur stor % -tjänst?

* lönetillägg?

* vad ingår i rollen?

Gruppen ansåg att styrelsen ska maila ut en förfrågan angående samordnarrollen till deltagarna på Sätra Bruk.

Generella riktlinjer för samordnare ska mailas till Inger (inger.malm@comhem.se)

IV. Barnmorskans roll (BMM-dag)

En grupp diskuterade särskilt professionen Barnmorska på FC och kom fram till följande. Hösten 2013 i Stockholm skulle vara lämpligt med en BMM-dag som skulle kunna planeras utifrån följande ram

FM Föreläsning om EPDS - goda exempel och BMM - vinster med BMM på FC

EM Diskussioner BM inställning Mödrahälsovårdsöverläkare (motivera)

Ylva Söderlind Göthner avslutade dagarna och möttes av ett uttalat behov av att även nästa år ordna en nätverksträff. Ylva ska undersöka möjligheterna att realisera ytterligare en nätverksträff på Sätra, men det kan bli aktuellt att varje region betalar en avgift. Smärtgränsen uppfattades gå någonstans mellan 500-1000 kr.

Inför nästa års nätverksträff valdes Carina Nyström, Spånga Tensta, Maria Norrman Erixson, Uppsala, Monica Westerlund, Umeå att utgöra planerande arbetsgrupp tillsammans med Ylva.

Ylva efterfrågade intresse för FFFF:s styrelseposter till valberedningen inför framtida styrelsearbete.

/Inger Malm 20120925